

ingediend op **1827** (2023-2024) – Nr. 3
22 november 2023 (2023-2024)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het ontwerp van decreet
over Vlaamse erfgoednetwerken

Documenten in het dossier:

- 1827** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Verslag

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder agentschap: de entiteit die door de Vlaamse Regering belast is met de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering, de beleidsmonitoring en de beleidsevaluatie inzake onroerend erfgoed.

Hoofdstuk 2. Erkenning, opdracht en bestuur van een Vlaams erfgoednetwerk

Afdeling 1. Erkenning

Art. 3. De Vlaamse Regering kan verenigingen zonder winstoogmerk of stichtingen die in staat zijn de opdrachten, vermeld in dit hoofdstuk, te realiseren, en waarbij de statuten van die organisaties in overeenstemming zijn met de bepalingen van dit decreet, erkennen als een Vlaams erfgoednetwerk. De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de erkenningsprocedure bepalen.

Afdeling 2. Definitie

Art. 4. Een Vlaams erfgoednetwerk is een organisatie die bevoegd is voor het beheer van een portfolio van Vlaamse onroerenderfgoedlocaties, die ontwikkeld zijn of worden tot open erfgoed als vermeld in artikel 8.4.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Opdat een organisatie erkend zou kunnen worden als een Vlaams erfgoednetwerk als vermeld in het eerste lid voldoet haar portfolio aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het is een staalkaart van bouwkundig, landschappelijk en archeologisch onroerend erfgoed, en in voorkomend geval varend erfgoed, dat representatief is voor het verhaal van Vlaanderen;
- 2° het focust op onroerenderfgoedlocaties die iconisch zijn of waarvan het beheer de draagkracht van een lokaal of regionaal initiatief overstijgt;
- 3° het is een toonbeeld van onroerenderfgoedzorg, zowel voor de instandhouding door onderhoud en restauratie als op het vlak van gebruik, herbestemming of ontwikkeling ervan.

Een Vlaams erfgoednetwerk beheert de Vlaamse onroerenderfgoedlocaties, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse Regering aan hem toewijst.

Een Vlaams erfgoednetwerk kan onroerenderfgoedlocaties toevoegen aan het portfolio, vermeld in het eerste lid, op voorwaarde dat ze voldoen aan al de voorwaarden, vermeld in het tweede lid.

Afdeling 3. Opdracht

Art. 5. Een Vlaams erfgoednetwerk draagt bij aan een breed maatschappelijk draagvlak voor onroerend erfgoed en onroerenderfgoedzorg. Het portfolio, vermeld in artikel 4, is daarvoor het centrale instrument.

In het kader van de opdracht, vermeld in het eerste lid, heeft een Vlaams erfgoednetwerk al de volgende doelstellingen:

- 1° een representatief portfolio ontwikkelen dat een doorsnede biedt van het Vlaamse onroerend erfgoed;
- 2° het portfolio op voorbeeldige wijze beheren en exploiteren;
- 3° inzetten op vernieuwing en experiment;
- 4° de diversiteit en rijkdom van het Vlaamse erfgoed, en de mogelijkheden op het vlak van onroerenderfgoedzorg en herbestemming etaleren;
- 5° meebouwen aan het erfgoed van morgen;
- 6° aantonen waarin Vlaanderen toonaangevend was en nog altijd is;
- 7° op basis van eigen inkomsten een substantieel aandeel in de financiering van het beheer, de ontwikkeling en de exploitatie van het portfolio garanderen;
- 8° op Vlaams niveau een faciliterende, participerende en ondersteunende partner zijn door af te stemmen met lokale en regionale onroerenderfgoedinstanties, Vlaamse overheidsinstanties en partners die onroerenderfgoed sites beheren en ontsluiten.

Art. 6. Een Vlaams erfgoednetwerk heeft de volgende kerntaken:

- 1° de portfolio-ontwikkeling, vermeld in artikel 5, tweede lid, 1°, laten leiden door een strategie, met als doelstelling het bevattelijk maken van de geschiedenis, rijkdom, creativiteit en diversiteit van Vlaanderen;
- 2° de onroerenderfgoedlocaties in het portfolio, vermeld in artikel 4, exemplarisch onderhouden en restaureren;
- 3° het statuut open erfgoed, vermeld in artikel 8.4.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, als referentie gebruiken voor elke site die hij beheert;
- 4° inzetten op herbestemming en ontwikkeling, en waar mogelijk kiezen voor markante hedendaagse oplossingen en exploitaties;
- 5° het portfolio, vermeld in artikel 4, ontwikkelen tot een netwerk onder de vlag van een sterk merk;
- 6° eigen inkomsten genereren. Daarvoor mag ook een beroep worden gedaan op commerciële invullingen;
- 7° maatschappelijk draagvlak ontwikkelen door minstens:
 - a) het portfolio, vermeld in artikel 4, gericht in te zetten;
 - b) een vrijwilligerswerking op te zetten;
 - c) het publiek te laten participeren in of bijdragen aan de ontwikkelingen van beschermd erfgoed;
 - d) in samenwerking met onroerenderfgoedactoren de Open Monumentendag te organiseren en deel te nemen aan andere initiatieven;
 - e) aansluiting te zoeken bij internationale initiatieven die aansluiten bij het takenpakket van de organisatie;
 - f) samen te werken met andere lokale en regionale erfgoedpartners en met hen af te stemmen over de uitbreiding van het portfolio, vermeld in artikel 4.

De Vlaamse Regering kan aan een Vlaams erfgoednetwerk bijzondere opdrachten toewijzen.

Afdeling 4. Bestuur

Art. 7. Opdat een organisatie erkend zou kunnen worden als een Vlaams erfgoednetwerk, bestaat het bestuur ervan uit:

- 1° maximum zes bestuurders die de algemene vergadering heeft benoemd; en
- 2° twee vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, die de algemene vergadering benoemt als bestuurder op voordracht van de Vlaamse Regering; en
- 3° een vertegenwoordiger van het agentschap die de algemene vergadering benoemt als bestuurder op voordracht van het agentschap.

De vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, vermeld in het eerste lid, 2°, worden voor een zittingsperiode aangewezen en kunnen op elk moment door de Vlaamse Regering vervangen worden.

De vertegenwoordiger, vermeld in het eerste lid, 3°, kan op elk moment door het agentschap vervangen worden. De vertegenwoordiger, vermeld in het eerste lid, 3°, kan zich in geval van afwezigheid of verhindering via een schriftelijke volmacht laten vertegenwoordigen op een vergadering van het bestuur.

De Vlaamse Regering kan een maximum van twee regeringscommissarissen aanstellen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de vertegenwoordigers, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, en de regeringscommissarissen, vermeld in het vierde lid.

Hoofdstuk 3. De samenwerkingsovereenkomst

Art. 8. De Vlaamse Regering sluit voor een periode van vijf jaar een samenwerkingsovereenkomst met elk Vlaams erfgoednetwerk af om de opdracht en kerntaken, vermeld in artikel 5 en 6, van een Vlaams erfgoednetwerk uit te voeren.

De samenwerkingsovereenkomst bevat een businessplan en een meerjarenplanning voor de werken of diensten aan de beschermde Vlaamse erfgoedlocaties in het portfolio van een Vlaams erfgoednetwerk voor de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst.

In geval van ernstige tekortkomingen in de naleving van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst, zal de Vlaamse Regering een beslissing nemen over het vervroegd stopzetten van de samenwerkingsovereenkomst.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenwerkingsovereenkomst.

Hoofdstuk 4. Subsidiering

Art. 9. Binnen de perken van de kredieten die daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbaar zijn kan de Vlaamse Regering in het kader van een samenwerkingsovereenkomst als vermeld in artikel 8 aan een Vlaams erfgoednetwerk subsidies toekennen:

- 1° voor personeel en werking;
- 2° voor onderzoek, werken of diensten aan beschermde Vlaamse onroerenderfgoedlocaties in het portfolio, vermeld in artikel 4;
- 3° voor verwerving van bijkomende Vlaamse onroerenderfgoedlocaties.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarover.

Art. 10. De subsidies, vermeld in artikel 9, kunnen alleen worden toegekend op voorwaarde dat een Vlaams erfgoednetwerk op dat moment:

- 1° geen achterstallige schulden heeft bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 2° geen onderneming in moeilijkheden is als vermeld in artikel 2, 18, van de verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard;
- 3° geen procedure op basis van Europees of nationaal recht hebben lopen waarbij toegekende steun wordt teruggevorderd.

De subsidies, vermeld in artikel 9, worden toegekend met inachtneming van de voorwaarden, vermeld in de verordening, vermeld in het eerste lid, 2°.

Hoofdstuk 5. Evaluatie

Art. 11. De Vlaamse Regering evalueert de erkenning en de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst met een Vlaams erfgoednetwerk. De Vlaamse Regering bepaalt hierover de nadere regels.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 12. Artikel 12 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 wordt opgeheven.

Art. 13. In afwijking van artikel 8, kan de Vlaamse Regering bepalen dat voor samenwerkingsovereenkomsten afgesloten vóór eind 2025 een afwijkende looptijd geldt.

Art. 14. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.